TEXTOVÁ CVIČENÍ

Neměl byste kouřit

Kouření je nezdvořilé!

Mám dojem, že ten boj proti kouření a kuřákům je veden trochu nešikovně, aby se vlk nažral a koza zůstala celá. Takže aby se něco proti kouření dělalo, ale při tom, aby to ty kuřáky-voliče nerozzlobilo. Existence tabákových reklam stejně jako jejich absence počet kuřáků podstatně neovlivní. Nikdo nezačne kouřit, protože uviděl velblouda na plakátě, ani nepřestane kouřit, když ho tam neuvidí.

Sám pro sebe jsem si už dávno udělal svou vlastní protikuřáckou kampaň, která spočívá v tom, že ve filmech, na které mám vliv, kouří jenom darebáci a ti ostatní cigaretu do ruky, či dokonce do úst nevezmou. Není to nic moc, ale myslím, že malá kapka může mít větší účinek než velká voda.

Pokládal bych za rozumnější a prospěšnější, aby se pozornost věnovala těm, kteří ještě kouřit nezačali. Těm, co teprve dospívají a vidí v kouření příležitost, jak se dospělým podobat. Mělo by se těm dnešním… náctiletým, těm dosud telecím mozečkům důrazně vysvětlit, že kouření není znak dospělosti, hrdinství, mužnosti, ale naopak: že je to důkaz slabosti. Že kouření je stejně neslušné, jako když se někdo šťourá v nose.

Dospívající a dosud nevinné duše by měly pochopit, že jejich dospělé příklady s kouřící cigaretou na rtech, nejsou lidé zralí, jsou to jen

nešťastníci, kteří se stali sami oběťmi svého pubertálního omylu. Za to, že kdysi viděli své vzory špatně, si teď sobě i svým blízkým kazí zdraví.

Většina kuřáků chytla svou chorobu v zelených letech, v pubertě, a když se jich zeptáte, proč vlastně kouří, uvedete je do rozpaků, nanejvýš vám řeknou, že nějak začali a teď jim to chutná.

Tak nevím…

Kdysi, když nám bylo sedmnáct, jsem se zeptal své spolužačky, proč začala kouřit. Řekla, že se jí líbí představa večerního rande, kde do tmy září dva červené ohníčky. Husa! Kvůli tomu to děvče celý svůj život smrdí.

podle https://www.pozitivni-noviny.cz/cz/clanek-2007050015 Jiří Menzel (upraveno, zkráceno)

1 Přečtěte si text a podle informací v něm rozhodněte, zda jsou následující věty pravdivé.

a) Tabákové reklamy ovlivňují počet kuřáků. ANO/NE

b) Autor si udělal vlastní protikuřáckou kampaň. ANO/NE

c) Ve filmech, které může autor ovlivnit, nikdo nekouří. ANO/NE

d) Pozornost by se měla věnovat mladým lidem. ANO/NE

e) Kuřáci nevědí, proč začali kouřit. ANO/NE

f) Spolužačka autora začala kouřit kvůli romantické představě. ANO/NE

2 Najděte v textu výrazy, která označují následující popisy.

a) člověk, který kouří

b) zvíře, které se používá k dopravě v poušti

c) špatný člověk

d) chyba, kterou uděláme v mládí
e) znervóznět někoho
f) opozitum k výrazu „vonět“

3 Najděte ve slovníku význam frazému *aby se vlk nažral a koza zůstala celá*, vysvětlete a popište situaci, kdy ho můžeme použít.

GRAMATIKA

1 Doplňte druhou část podmínkové věty a rozhodněte, zda se jedná o reálnou, či hypotetickou podmínku.

(1) Jestli chceš jít do kina, _____

(2) Kdyby zítra pršelo, _____

(3) Jestli se nezeptáš pana učitele, _____

(4) Kdyby mě bolela hlava, _____

(5) Kdybys šel včera s námi, _____

(6) Pokud chceš péct dort, _____

(7) Jestli uděláš maturitu, _____

(8) Kdybychom vyhráli luxusní dovolenou, _____

(9) Když pojedeš do Prahy, _____

(10) Kdybys to věděl, _____

2 Vyberte správný začátek věty.

(1) *Jestli/Kdybych/Kdybys* si nezlomil ruku, mohl jsem ten test psát s vámi.
(2) *Jestli/Kdybych/Kdybys* nepřišla pozdě, mohla jsem ten vlak stihnout.
(3) *Jestli/Kdybych/Kdybys* příští týden bude sněžit, pojedeme lyžovat do Krkonoš.
(4) *Jestli/Kdybych/Kdybys* nebudeš jíst ovoce a zeleninu, nebudeš mít dostatek vitamínů.
(5) *Jestli/Kdybych/Kdybys* to věděla dřív, zlobila bych se na tebe.
(6) *Jestli/Kdybych/Kdybys* mi chtěl koupit dárek k narozeninám, určitě nekupuj žádný šperk.
(7) *Jestli/Kdybych/Kdybys* budeš málo pít, určitě tě bude bolet hlava.
(8) *Jestli/Kdybych/Kdybys* se zeptala, odpovíš mi popravdě?
(9) *Jestli/Kdybych/Kdybys* nepřestane kouřit, mohl by mít zdravotní problémy.
(10) *Jestli/Kdybych/Kdybys* bude mít vlak zpoždění, přijdeme pozdě na schůzku.

3 Použijte v následujících otázkách kondicionál.

Př.: Otevřeš dveře? – Otevřel bys dveře?

(1) Vrátíte mi to pero?
(2) Půjčíš mi auto?
(3) Počkáš na mě?
(4) Pohlídáte nám dítě?
(5) Pošlete mi SMS s datem návštěvy?
(6) Dáš mi peníze na zmrzlinu?
(7) Přečteš to nahlas?
(8) Ukážete mi cestu?
(9) Zavoláš mi taxi?
(10) Vyřídíte to?

4 Co bych dělal/a, kdyby... Tvořte věty. Mluvte o sobě.

Př.: moct žít ještě jednou → Kdybych mohl/a žít ještě jednou, vybral/a bych si jinou profesi.

(1) najít na ulici peněženku, (2) mít více volného času, (3) umět perfektně česky, (4) vyhrát milion korun, (5) ztratit se v cizím městě, (6) být prezidentem/prezidentkou, (7) umět výborně vařit, (8) být nemocný/nemocná, (9) mít dva měsíce dovolenou/prázdniny, (10) strávit den s kamarádem/kamarádkou

5 Tvořte tvary dativu singuláru.

(1) Lenka říkala (tatínek) _____, že potřebuje nový počítač. (2) Měl bys zajít k (dědeček)

_____, už jsi tam dlouho nebyl. (3) Co dáme (maminka) _____ k narozeninám? (4) Musíme zavolat (paní učitelka) _____ _____, že je syn nemocný. (5) Doprovodíš mě k (náš dům)_____ _____? (6) Koupili jste (dcera) _____ nový telefon? (7) Chybí (ty) _____ kamarádi? (8) Smála se (to) _____? (9) Pokračujte stále rovně, směrem k (hlavní nádraží) _____ _____. (10) Vyřiď vzkaz (Lukáš) _____, až ho potkáš. (11) Musím vrátit (bratr) _____ peníze. (12) Babička zavedla vnučku až k (základní škola) _____ _____. (13) Chutnají (Alena) _____ špagety? (14) (Spolužák) _____ dali rodiče nové auto. (15) Pogratulujte (jednoznačný vítěz) _____ _____ naší soutěže!

6 Odpovězte na otázky.

Př.: Co ti vadí v tvém městě? – Vadí mi velký hluk.

(1) Kolik je ti let?
(2) Co ti chutná?
(3) Co ti nechutná?
(4) Co ti sluší?
(5) Co ti nesluší?
(6) Co se ti líbí v České republice?
(7) Co se ti nelíbí v České republice?
(8) Co se ti líbí ve tvém bytě/domě?
(9) Co se ti nelíbí ve tvém bytě/domě?
(10) Co ti jde?
(11) Co ti nejde?
(12) Čemu se často směješ?

7 Odpovídejte na otázku. Používejte dativ singuláru.

Př.: Komu věříš/nevěříš? Věřím své mamince.

(1) mladší bratr
(2) známý politik
(3) významný vědec
(4) dobrý kamarád
(5) světový ekonom
(6) starší sestřenice
(7) můj šéf
(8) zahraniční profesor
(9) vzdělaný člověk
(10) slavná novinářka

Př.: Čemu rozumíš/nerozumíš? Nerozumím ekonomice.

(1) světová politika
(2) starší generace
(3) městská doprava
(4) odborná publikace
(5) černý humor
(6) čínská gramatika
(7) moderní doba
(8) tvůj názor
(9) česká komedie
(10) jízdní řád

8 Doplňte prepozici a vytvořte tvar dativu.

nehledě k, naproti, kvůli, vzhledem k (2×), díky, směrem k (2×), proti, k

(1) Zítra musím jít _____ (praktický lékař).
(2) _____ (hodná kamarádka) jsem udělala zkoušku.
(3) Lidé bojují _____ (nebezpečná nemoc).
(4) Nemohla jsem jíst čokoládu _____ _____ (přísná dieta).
(5) Park je blízko, musíte jít _____ _____ (obchodní centrum).
(6) _____ (špatný výsledek) musel psát test znovu.
(7) Fitness centrum je _____ (základní škola).
(8) Šli na dlouhý výlet _____ (špatné počasí).

(9) Viděla jsem bratra, jak jde _____ _____ (městská knihovna).

(10) _____ (májové počasí) nevím, jestli půjdeme na procházku v sobotu nebo v neděli.

9 Tvořte věty. Pozor na objekty v dativu a akuzativu.

(1) půjčit – Petr – kniha

_____

(2) představit – maminka – přítelkyně

_____

(3) poslat – babička – dopis

_____

(4) dát – Lenka – nový mobil

_____

(5) doporučit – já – akční film

_____

(6) slíbit – ty – nový oblek

_____

(7) ukazovat – sousedka – nový pes

_____

(8) přinést – kamarád – nová hra

_____

FONETICKÁ CVIČENÍ – Konsonanty H × CH

1 Artikulační strečink. Čtěte po sobě jdoucí konsonanty *h* a *ch* v kombinacích s vokály v řadě.

(1) che, cho, cha, chi, chu, cha, chu, chi, che, cho, cho, cha, cha, cho, cho, chi, chi, che

(2) ha, ho, ha, hu, he, hi, hy, ha, he, hu, ha, hy, he, hu, ho, ho, hi, he, he, ha, ha, ho, ha

(3) he, cha, chi, hu, ho, ha, cha, he, che, hy, hi, hu, cha, che, cho, ha, he, cha, hi, chi, ho

2 Artikulační strečink. Čtěte po sobě jdoucí kombinace hlásek v řadě. Koncentrujte se především na znělou výslovnost znělých konsonantů a hlásky [ɦ].

zha, vho, žha, vhe, zhu, vha, zhe, žho, vhu, žhe, zho, vhu, zho, vha, žho, zha, zho, vha

3 Čtěte básničky. Koncentrujte se především na správnou výslovnost konsonantů *h* a *ch*. A 5.2

Na schodech u chaloupky
chroupeme si pochoutky.
Pejsek Chlupáč za rohem
zhltal buchty s tvarohem.

Holky, chlapci v neděli
sněhuláky stavěli.
Ve sněhu si pohráli,
večer potom kýchali.

Hugo, ty máš zase hlad?
Housky, ty máš hodně rád.
Zítra máme přece hody,
tak se už hoď do pohody.

Honza s Hankou si hrají,
chrousty venku chytají.
U toho se chichotají,
jak jim chrousti unikají.

ZOPAKUJTE SI

1 Tvořte tvary lokálu plurálu.

(1) Celý život snil o (daleké země) _____ _____. (2) Mluvili o (jeho kamarádi a známí) _____ _____ a _____. (3) Zklamal se v (jeho spolužáci) _____ _____, když mu nikdo z nich nepomohl. (4) Přemýšleli o (různé možnosti) _____ _____, jak najít práci. (5) Ty knihy jsou na (ty police) _____ _____ tam nahoře. (6) Na (známé zahraniční univerzity) _____ _____ _____ je to běžný postup. (7) Přišla ke mně až po (ty dlouhé

přednášky) _____ _____ _____.
(8) Život ve (velká města) _____ _____ obvykle nabízí více možností než na venkově.
(9) Ten film byl o (úspěšné ženy) _____ _____. (10) Všechny pracovaly na (důležitá místa) _____ _____.

2 Z následujících spojení tvořte věty. Dávejte pozor na správnou prepozici a na tvary lokálu plurálu.

(1) toužit – nové šaty
(2) přednášet – české pády a vzory
(3) stýskat se – kamarádi a spolužáci
(4) bavit se – zimní sporty
(5) bydlet – ty vysoké domy
(6) dělat túru – hory
(7) mluvit – zajímavá témata
(8) být závislý – drogy a mobilní hry
(9) studovat – drahé soukromé školy
(10) vyprávět – zážitky z mládí
(11) psát – důležité události
(12) vyznat se – cizí města

3 Doplňujte tvary genitivu plurálu.

(1) Včera se vrátili ze (Spojené státy americké) _____ _____ _____. (2) Bez (dobré knihy) _____ _____ a (opalovací krémy) _____ _____ na dovolenou nejedu. (3) Rozhodli to bez (my) _____.
(4) Podívej se do (ty staré skříně) _____ _____ _____, třeba tam najdeš něco zajímavého. (5) Českou republiku projel z (Karlovy Vary) _____ _____ až do (Beskydy) _____. (6) Chceš šťávu z (čerstvé pomeranče) _____ _____, nebo limonádu z (lesní maliny) _____ _____? (7) Do (ty nové byty) _____ _____ _____ už se stěhují první nájemníci. (8) Tu informaci máš od (oni) _____? (9) Poskládej si věci do (tvé skříňky) _____ _____! (10) Do (dopisy dětem) _____ _____ vždycky dávala malé dárky. (11) Anglicky se učil ze (staré americké učebnice a slovníky) _____ _____ _____ a _____. (12) Letošní Vánoce budou bez (drahé dárky) _____ _____.

4 Doplňujte prepozice a správné tvary jmen. Dávejte pozor, o jaký pád se jedná.

(1) ____ (prázdniny) _____ letos nikam nepojedeme. (2) Maminka nám vyprávěla pohádku ____ (mluvící auta) _____ _____. (3) Byl závislý ____ (hazardní hry) _____ _____.
(4) Slyšela jsem to ____ (moji kolegové) _____ _____. (5) Vánoce nemůžou být ____ (svíčky a koledy) _____ a _____. (6) ____ (letní měsíce) _____ _____ je teplé a suché počasí. (7) Často jsme s ním mluvili ____ (jeho plány) _____ _____ do budoucna.
(8) ____ (velké stoly) _____ _____ stojí vázy s květinami. (9) Co je ____ (ty zelené krabice) _____ _____ _____? (10) O víkendu pojedeme na výlet ____ (Krkonoše) _____.
(11) Poznámky si vždycky psal ____ (linkované sešity) _____ _____. (12) Viděli jsme kostel postavený ____ (lidské kosti) _____ _____.

5 Převeďte následující věty do imperativu.

(1) Nejdřív si musíte domluvit termín schůzky.
(2) Musíme vyhledat všechny informace na internetu. (3) Nesmíte tu kouřit. (4) U dveří si musíš vyzout boty. (5) Před zkouškou si musíme zopakovat gramatiku. (6) Nesmíš chodit spát tak pozdě.
(7) Musíte si otevřít učebnice na straně 45.
(8) Nesmíte přecházet silnici jinde než na přechodu pro chodce. (9) Musíme si to ještě pořádně rozmyslet. (10) Musíte se ještě jednou podívat do všech zásuvek. (11) Nesmíme tady rozdělávat oheň. (12) Musíš pomáhat babičce.

6 Tvořte z následujících spojení věty s imperativem.

(1) před vyšetřením nejíst

_____

(2) pilulky zapít vodou

_____

(3) pravidelně cvičit

_____

(4) nejíst sladké a tučné jídlo

_____

(5) sundat si brýle

_____

(6) namazat kůži krémem

_____

(7) při vyšetření se nehýbat

_____

(8) ohnout ruku

_____

(9) přinést vzorek moči

_____

(10) pít hodně vody

_____

(11) zhluboka se nadechnout

_____

(12) chvilku nedýchat

_____

7 Doplňte do následujícího textu prepozice.

(1) ____ pátek mi nebylo dobře, dostal jsem rýmu a kašel. (2) ____ sobotu a v neděli jsem zůstal (3) ____ posteli, pil jsem horký čaj s citrónem a medem a myslel jsem si, že se (4) ____ víkendu vyléčím. (5) ____ pondělí jsem ale dostal teplotu. Nešel jsem (6) ____ univerzitu, ale zůstal jsem doma. Protože mi večer bylo ještě hůř, šel jsem v úterý ráno (7) ____ lékaři. Když jsem přišel (8) ____ čekárny, bylo tam moc lidí. Naštěstí šlo ale všechno rychle, a tak jsem se brzy dostal (9) ____ řadu. Lékař se mi podíval (10) ____ krku, poslechl si, jak dýchám a předepsal mi léky. S receptem jsem šel (11) ____ lékárny a (12) ____ lékárny rychle zase domů a (13) ____ postele.

8 Doplňte do vět vhodná slova.

(1) Přejedl se a teď má problémy se ž_____. (2) Často mě bolí h_____. (3) Při ch_____ měl vysokou h_____. (4) Asi jsem n_____, mám rýmu a kašel. (5) Lidé, kteří mají sedavé zaměstnání, mají často problémy se z_____. (6) Chraptím a bolí mě v k_____. (7) Malé děti mají velmi citlivou k_____. (8) Silně kašlal a nemohl dýchat, protože měl z_____ p_____. (9) Civilizační ch_____ jsou příčinou mnoha úmrtí. (10) Pořád se cítil unavený a lékař pak zjistil, že má r_____. (11) Při rýmě potřebujete kapky do n_____. (12) Dlouho se léčil s vysokým krevním t_____.